

МЕДИЦИНСКО СПИСАНИЕ

ИЗДАВА

ВАРНЕНСКОТО МЕДИЦИНСКО ДРУЖЕСТВО

Излиза на 1, 10 и 20 число сѣки мѣсецъ

ЦѢНАТА ЗА ГОДИНА
Въ БЪЛГАРИЯ 8 лева
Въ СТРАНСТВО 8½ « златни

ПОДПИСКИ СЕ ПРИЕМАТЪ.
ВЪ РЕДАКЦИЈАТА НА
«Медицинско Списание», Варна

РЕДАКЦИОННИЙ КОМИТЕТЪ:

Д-ръ Юрдановъ
„ Пюскиллиевъ

Д-ръ Севвовъ
„ Ивановъ.

СЪДЪРЖАНИЕ: *Смъртта на германския императоръ Фридрихъ III.*
— *Извлечение изъ протокола на Варненското Медицинско Дружество.*

Смъртта на германския императоръ Фридрихъ III.

При всичкитѣ старания на докторитѣ и при всичкитѣ нмѣ надѣжди, тѣ не можаха повече да се борятъ съ болѣстѣта на горкия страдалецъ на трона и на 315 текущаго той почина. Ние отъ време на време все писахме за състоянието на болѣстѣта му и за това е твърдѣ естествено че счетохме за нужно да говоримъ и за неговата смърть. Извѣстно е на читателитѣ че неговото положение бѣше до толкова лошо по едно време щото отъ день на день се очакваше смъртта му. Баща му Вилхелмъ по онова време бѣше още живъ. Говорише се за една радикална операция, именно за изваждането на гръблана и императора Вилхелмъ предостави напълно рѣшението на този въпросъ на сина си. Обаче Фридрихъ, неизвестно по какви

причини, не се съгласи на подобна операция. По онова време бѣха поканени да го видятъ специалисти отъ разни пѣмски градища, като Берлинъ, Виена, Франкфуртъ на Майнъ. Какво се намѣрили тѣ тогава, за публиката остана тайна, при всичко че тукъ тамъ се упоминаваше думата «ракъ». Макензи не се искаваше нито за, нито противъ рака, а пакъ берлинскитѣ професори, ако не всичкитѣ, то мнозина отъ тѣхъ, казваха че императора Фридрихъ има ракъ и нападаха по всеѣкакъвъ начинъ Макензи. Както и да е, противно на всеѣкакви очаквания, подиръ като благополучно прекара трахеотомия, императора Фридрихъ преживѣ баща си, престарѣлия Вилхелмъ, и всрѣдъ лпгуванията на берлинцитѣ дойдѣ въ германската столица. Той страшно се заловя за работа и неговата дѣятелностъ остави дълбокъ и неизгладимъ слѣдъ въ вътрешното управление на Германия. Отъ началото той се расхождаше изъ Берлинъ съ кола, показваше се на народа си изъ прозореца, но сетнѣ положението му пакъ стана по-лошо и въ единъ день на свѣта се съобщи че той е пакъ на умирање. Обаче и това го прекара, почна пакъ да ходи, отъ началото съ помощта на поддръжка, сетнѣ и самъ, почна пакъ да се расхожда съ кола и почина да живѣе въ Потсдамъ. На 12/24 Май той е присъствувалъ на свадбата на втория си синъ Генрихъ съ принцесата Ирина хесенска и очевидцитѣ разсказваха че макаръ че лицето му бѣше ужасно, той въ времето на цѣлата церемония стоеше на крака. Обаче скоро подиръ премѣстваннето му въ Потсдамъ почнаха да се явяватъ недобри извѣстия. Той кашляше много, хрочеше постоянно глой, температурата на тѣлото му често се уголѣмяваше, появи се дисфагия (мжнотия за гълтанне), подиръ това упадѣкъ на силитѣ и на 3/15 Юний тиха смъртъ, безъ всеѣкава агония. Той не си загуби съзнанието ни на една минута и още въ предвечернето на смъртъта си попита съ записка единия отъ докторитѣ, които го цѣряха Д-ра Говеля, какъ му е пулса. А този послѣдния бѣше много честъ и слабъ. Съобщи ли му тази печална истина Д-ръ Говель, или не, никой не го казва за сега. Подиръ смъртъта му пуб-

ликата, която не бѣше посвятена въ тайнитѣ на докторитѣ, очакваше резултатитѣ на вскритието. Отъ началото, императрицата Викториа, жената на покойния, и сина ѝ му, сегашния императоръ Вилхелмъ II бѣха противъ вскритието, но подиръ това видн се ги убѣдиха че е необходимо ако не пълно то поне едно частно вскритие и дѣйствително то се извърши отъ професора Вирхова. На вскритието присѣствуваха: министра на двора графъ Столбергъ, генералъ фонъ-Винтерфелдъ, и слѣдующитѣ доктори: Сиръ Морелъ Макензи, Д-ръ Говель, фонъ-Вегнеръ, главния военния докторъ, сетнѣ профессоритѣ Барделебенъ, Бергманъ, Вирховъ, Валдейеръ, Д-ръ Браманъ и Д-ръ Лангергаусъ. Вирховъ правеше вскритието, Валдейеръ приготвяше препаратитѣ за микроскопа а Д-ръ Лангергаусъ, ассистентъ на Вирхова водеше протокола. Отвори се само шията, отъ вѣдѣто се извади гръклана, и гърдитѣ, откъдѣто се извадиха бѣлитѣ дробове. Другитѣ органи се непожтнаха. Цѣлия гръкланъ бѣше разрушенъ и се представляваше като една мекка, безформенна масса, отъ хрушелитѣ не остана почти нищо. На мѣстото на гръклана се намираще една дупка, въ която можеха да влѣзатъ два юмрука. Но перфорация (пробиванне) на пищевода нѣмаше. Мѣчното гълтанне което се появи нѣколко дена преди смъртта е било предизвикано види се отъ това че, като се разрушиха всичкитѣ хрушели, гръклана нѣмаше никаква опора и се сплосна. Жидката храна попадаше отчасти въ гръклана и отъ тамъ въ бѣлитѣ дробове. Въ тѣзи послѣднитѣ се оказа гиплостенъ бронхитъ. Освѣнъ това се намѣри и гангрена на слизиститѣ ципи на гръклана. Именно тѣзи гангрениясали частици трѣбва да се предизвикали гиплостения бронхитъ. Както помнятъ читателитѣ подобно едно гангрениясало парче бѣше се дало на изслѣзване на Вирхова, като исхрачено отъ императора, преди 3 мѣсеца. Новия императоръ заповѣда на сиръ Макензи да му представи единъ подробенъ докладъ за болѣстата на покойния му баща. Ето какво пише Макензи: «Спорѣдъ моето миѣние болѣстата, отъ която умрѣ императора бѣше ракъ. Процеса се започна вѣроятно въ дълбочинната на

тбанитѣ и хрущелитѣ на грѣклана трѣбва да се биле отдавно повредени. Една малка опухоль, която можеше да се види, когато азъ за първъ пжтъ изслѣдвахъ императора е била извадена отъ мене въ нѣколко вътрѣглѣвлании (intrala yungcal) операции и всичкитѣ извадени частици се предаваха на профессора Вирхова за изслѣждане. Той не можа да намѣри въ тѣхъ никакъвъ слѣдъ отъ ракъ. Напротивъ едно изслѣждане на хрящитѣ направено въ Мартъ мѣсець, въ отсъствието на Вирхова отъ професора Валдейера показва че сега има ракъ. Бѣше ли болѣстѣта отъ самото начало ракъ или тя взима злокачественъ характеръ нѣколко мѣсяца подиръ своето появяване, това не може да се опредѣли. Факта че перихондрита и карията на хрущела се играли дѣятелно и важна роля въ развитието на болѣстѣта, безъ всеѣко съмишлене правиха невъзможно да си съставишъ едно ясно понятие върху свойството на болѣстѣта до най послѣдното време». Подписано отъ Макензи. Бѣмъ това мнѣние се присѣдини и Д-ръ Говель.

Професоръ Билротъ, знаменития внѣсенскій хирургъ, защитава Макензи противъ нападенията, като казва че той вѣроятно е знаелъ отдавно че императоръ Фридрихъ има ракъ, но не го е казвалъ като не щеше да отнема отъ императора надежда за изцѣриванне. «Тѣжата въ подобенъ случай, казва Билротъ е едно морално дѣло». Той е дѣйствувалъ като докторъ и човѣкъ когато правеше всичко възможно подиръ като се произнесе нещастната дума «ракъ». Дѣйствително императора имаше пълна вѣра въ Макензи и до послѣдната минута все вѣрваше че ще се изцѣри.

И за новия императоръ пишатъ че не е съвсемъ здравъ, че има сериозна болѣстъ на едното ухо. Увѣрватъ още че съ едната ржка не владѣе добръ и че тя е покжса отъ другата.

Д-ръ Голсвина.

Извлечение

изъ

ПРОТОКОЛА

на Варненското Медицинско Дружество

отъ засъданието му на 2 Юний 1888 година.

Д-ръ Пюскиолиевъ чете слѣдующето съобщение върху Епилепсията, нейнитѣ макроскопически повреди и лѣкуването ѝ.

Уважаеми колеги! Въ днешното засѣданне азъ ще изложа на Ваше сѣждане нѣкоп макроскопически анатома-патологически повреждения наблюдавани въ епилептични умоповредени. Преди всичко ще отнема малко отъ скъпото Ви врѣме като напомня нѣколко общи бѣлѣжки отъ досегашнитѣ изслѣдования по тая ужасна болѣсть. Нѣма съмнѣние че тя е една твърдѣ много распространена болѣсть, и искатъ да покаратъ че на 1000 здрави хора се пада по единъ епилептиченъ. — Тѣзи болѣсть се срѣща по-често въ женитѣ, причината на това е че женитѣ всекога биватъ повече наклонни на първи болѣсти.

Отъ статистически данни относително възрастъ на 995 епилептични се намѣрили слѣдующитѣ съразмѣрности:

Епилептични родени дѣца	. .	87
« въ дѣтство	. .	25
« отъ 2 до 10 год.	. .	281
« « 10 до 20 год.	. .	364
« « 20 до 30 год.	. .	111
« « 30 до 40 год.	. .	59
« « 40 до 50 год.	. .	51
« « 50 до 60 год.	. .	13
« « 60 до 70 год.	. .	4
Всичко	. . . .	995

По наслѣдство отъ болни родители въ едно число отъ 170 епилептични *Musset* дава слѣдующитѣ цифри:

Отъ луди бащи	3	дѣца епилептични
« майки епилептични . .	17	«
« луди родители	27	«
« истерични майки . . .	23	«
« коренчни майки	2	«

При това прибавятъ още че женението на твърдѣ много близки роднини (еднокръвни) често дава епилептични дѣца. Дѣцата на пиеници родители също биватъ често епилептични. А пъкъ отъ морални чувствования като причини на епилепсията се намѣрили долнитѣ числа между 444 болни: .

Отъ силни уплашвания	314
« скѣръбъ	42
« мъжби . . . . . , ...	24
« Виждане епилептични припадци	15 *)
« противности	14
« изнасилване	11
« побой	7
« гнѣвъ	6
« радостъ	5
« страхъ	3
« паданне въ крайна бѣдность . .	2
« сънуване страшенъ сънъ . . .	1

Отъ тѣзи числа се вижда колко внимателни трѣбва да бѣждатъ родителитѣ при отхранването на дѣцата си, какви могатъ да бѣждатъ слѣдствията на заплашванията и биението на дѣцата, особено удранията по главата.

Като далечни причини на епилепсията считатъ още чрѣзмѣрного умствено прѣсилване, чрѣзмѣрниятъ съвокупления, рѣжкоблюднето и даже чрезмѣрното употрѣбление на тютюня.

По горѣ казахъ че епилепсията (сарата) е една отъ найлошитѣ и неизцѣрими болѣсти; тя причинява не само тѣлесни

---

*) *Забѣл.* Тѣй като епилепсията не е заразителна и като не може да се тѣлкува предаването ѝ по подръжанне, то тая категория може да се счита причинена отъ уплашване.

страдания, но и умствени повреждени, отпадане на умственитѣ способности. Исклучението за гдѣто се случили нѣкои славни талантиви мѣжне, като Цезаря, Мохамеда и Петрарка, не може да се предполага въ свѣрска съ епилепсията.

По въпроса за материалнитѣ повреждени въ епилепсията ще кажа преди всичко че нѣма еднаквостъ. Колкото за тълкуванието на епилептичния припадѣкъ до сега се крѣпи теорията на Schröder Van der kolk; а като повреждени освѣнъ тѣзи които той приема за съществени въ булба, срѣщатъ се и разни други повреждени, които може да се каже иматъ свѣрска съ епилепсията и тѣ сѣ: хронически повреждени въ цинитѣ на мозѣка, като туберкули, костни израствания въ черепнитѣ кости, израствания на подутости въ мозѣка отъ различно естество, като ракѣ, сифилитични и др. крѣвни сгѣстѣци; омекнали части въ мозѣка, заиквания или атрофирване на мозѣка, сѣщо и повреждени въ цинитѣ на грѣбначния мозѣкъ. Такивато повреждени се оказаха въ вскритията, които ще опиша. Въ тѣхъ особно ще видите повредитѣ въ случай на смъртъ въ самия припадѣкъ.

Колкото за лѣкуванието на епилепсията нѣмамъ много нѣщо да прибавя. Като болѣстъ неизцѣрима естествено е че сѣ твърдѣ много лѣкарствата, които сѣ се опитали и не щѣ да ги преброявамъ, а само това ще кажа че въ лѣкуванието съ *kali bromatum* става едно значително разредяване на припадѣцитѣ. Въ единъ случай имаше твърдѣ чести припадѣци: единъ, два и три прѣзъ недѣлята, а слѣдъ приеманieto на *kali bromatum* припадѣцитѣ се разрѣдиха на мѣсець и мѣсець и половина; нѣ лѣкъ тогава тѣ идѣха тѣй силни щото отъ тѣхното разредяване не излизаше никаква съществена полза, даже имаше и по голѣма опасностъ. — Въ другитѣ случаи получавахъ само разрѣдяване на припадѣцитѣ, но думитѣ на Henry Maudsley излизаша вѣрни: «Даванieto голѣми дози *kali bromatum* може да спре и понякога да изцѣри епилептичнитѣ припадѣци въ началото на болѣстѣта . . . . Но припадѣцитѣ, види се, се набиратъ до като тая система се претвари до

взривъ както Лейденското електрическо стъкло се натварва съ електричество и се изпразнюва въ единъ припадъкъ по дълъгъ съ ужасни и буйни възбуждения, съ една речъ по добръ да се оставатъ припадъцитѣ свободно да си текжтъ, отъ болкото да имъ се припътствува.»

При това ще прибавя че между наблюдаванитѣ епилептични имаме случаи на обширни изгорѣлости въ припадъцитѣ, които изгорѣлости до като още не сж оздравяли припадъцитѣ не се явяватъ, но щомъ заздравятъ, тѣ се подновяватъ. Това може да подчерпи лѣкуването на епилепсията съ везиканти и други ревулзивни срѣдства.

Сега ще опиша поврежданията, които сме забѣлежили при вскритиѣта на епилептични. Отъ тѣхъ ще видите жолко различни могатъ да бѣждтъ поврежданията и такива повреждания се срѣщатъ при вскритието труповетѣ и на други умоповредени безъ да сж имали епилептични припадъци; тѣй щото чловѣкъ може да си състави мнѣние че епилепсията повечето е единъ признакъ (симптомъ).

1) 4 Августъ 1885 г. Вскритие трупа на Куна П. 22 годишна мома, истеро-епилептична. — Вскритието направено отъ Д-ра Дилева. Тѣло тѣсто. Диплое малко иперемيرانъ. *Dura mater* иперемирана. *Pia mater* свѣтла, при отдѣляванieto ѝ отъ мозъка кѣса се и на мѣсти се отдѣля съ мозъчно вещество. Консинстенцията на мозъка мекка. Въ заднитѣ рогове на латер. вентрикули имаше малко кървава серозна жидкостъ.

2) 12 Юлий 1886. Вскритие трупа на Велико Г. 40 годишенъ, страдающъ отъ части припадъци отъ епилепсия, отъ 6 години насамъ. У родителите му нѣма. У дома си е ималъ на день по 2 и по 3 припадъци. Въ болницата припадъцитѣ се слѣдвали единъ подиръ другъ, тѣй щото той не е билъ въ свѣсть. — Телосложение силно; глава правилно развита. Егнмози по главата и снагата отъ припадъцитѣ. Диплое иперемيرانъ. Мозъка въ долната страна силно иперемيرانъ. Въ *pons Varoli* нищо забѣлжително, само вертикалната вена бѣше препълнена и много разширена, на горний край се образуваше буква Т. Въ задната окципитална частъ *dura mater* бѣше срасната; тя бѣше сжщо срастната и въ продълженieto на *sinus longitudinalis* и *sutura lambdoidea*. *Dura mater* въобще бѣше задебѣляла, сжждоветѣ препълнени. Намѣренитѣ поврѣди отговаряха на *Rachy meningitis*. Мозъка повърхностно бѣше силно ипжектиранъ. Аракнойдата задебѣляла, непрозрачна, иперемирана

и лесно се къса. Мозъчното вещество въобще иперемирано и представлява въ разрѣза множество ситни сморагически точки. Въ малкия мозъкъ, въ продълговатия мозъкъ, въ *pons Varoli* имаше също силна иперемия съ сморагически точки. Консистенцията на мозъчното вещество както въ голѣмия тъй и въ малкия обикновена.

3) 8 Декемврий 1886 г. Вскритие трупа на Коста Ж. 27 годишенъ, епилептиченъ. Имаше възможност да се узнае дали е билъ умоповреденъ, престоялъ е въ болницата 6 дни; имаше чести припадъци. Телосложение силно. *Dura mater* иперемирана. Повърхностно мозъка много иперемиранъ. Мозъчните кожици иперемирани. Арахиондата бѣлизнава въ всички горни повърхности на мозъка, въздебела и се къса. Мозъчното вещество въобще твърдѣ много иперемирано. Сждинитѣ на *pons Varoli* пренъзлени. *Pons Varoli* иперемиранъ и възсълъ. Малкия мозъкъ по малко иперемиранъ.

4) 31 Януарий 1887 г. Вскритие трупа на Димитръ К. 40 годишенъ, страдающъ отъ епилепсия съ чести припадъци. Мускулатура добръ развита, също и подложният слой. Върху горната и задна частъ на дѣсната емисфера на мозъка, между черепа и *dura mater* се намѣри изобилно количество различна кръвъ; същото се намѣри и въ лѣвата страна, но въ по малкъ размѣръ. При разрѣзването на *dura mater* отъ арахионалната кухина истече изобилно количество серозна жидкостъ. *Dura mater* силно иперемирана. Надъ дѣсната емисфера *dura mater* и арахиондата, а особено *dura mater* бѣше много задебеляла и между *dura mater* и арахиондата имаше старо кръвоизлияние, организувано и ядки отъ съсирена кръвъ и конкретирани гной въ арахионалната кухина прекриваше емисферата. Арахиондата бѣше задебеляла, бѣлезникава, силно иперемирана и се късаше твърдѣ лесно. Въ лѣвата страна арахиондата бѣше задебеляла инфилтрирана и силно прирастнала къмъ повърхността на мозъка. Същитѣ приращения съ намѣриха и въ дѣсната страна.

Цирконволуциитѣ на мозъка много атрофирани, тъй щото браздитѣ на цирконволуциитѣ зѣяха. — Желудъцитѣ бѣха расширени и пълни съ серозна жидкостъ. Въобще имаше атрофия въ веществото на мозъка. Вътрѣшно кръвоизлияние нѣмаше. Малкия мозъкъ бѣше иперемиранъ, но не атрофиранъ; сждинитѣ на *pons Varoli* бѣха значително расширени, задебелѣли

и атероматозни. Като се претискаха между пръстите осѣща-ше се хрущане.

Заклучение. Болния е страдалъ отъ епилепсия съ повреждения на *Rachymeningitis* вслѣдствие на менингиално кръвоизлияние. За съжаление е че нѣмаше доставени свѣдения по живота и болѣстѣта му, та да можеше да се узнае дали епилепсията е била първа наченала болѣстѣта или тя е била слѣдствие на *Rachymeningitis*.

5) 22 Февруарий 1887 г. Вскритие трупа на Георгий М. 38 годишенъ.

Въ черепната кухина се намѣри жидкостъ. Арахнодата и *Pia mater* въздебели, бѣлезникави и силно иперемирани. Желудѣцитѣ много расширени и препълнени съ голѣмо количество серозна жидкостъ. Двата мозѣка, малкия и голѣмия значително омегнали, особено повърхностно.

Сжщитѣ повреждения на арахнодата въ основанието на мозѣка. *Pons Varoli* повърхностно бѣше иперемиралъ. Останалитѣ части на мозѣчното вещество бѣха анемични. — Болния е страдалъ отъ епилепсия съ признаци на *Paralysis generalis progressiva* и както се оказа отъ вскритието е имало *arachno-ïditis* послѣдвана отъ *oedema* и *periencephalitis*.

6) 22 Августъ 1887 г. Вскрѣтие трупа на Добри П. 31 годишенъ. Умоповреждението у него се е забѣлѣжило отъ 10 годишната му възраст. Въ рода му не е имало умоповредени или епилептични. Той пиялъ твърдѣ много вино и ракия; буйствовалъ. Ималъ е епилептични припадѣци, нѣ тѣзи припадѣци се появили послѣ умоповреждението му. Въ болницата той имаше чести епилептични припадѣци. — При вскритието, освѣнъ една всеобща силна иперемия въ ципитѣ и веществото на мозѣцитѣ, нищо друго не се намѣри. Бѣлитѣ дробове прирастнати къмъ гржднитѣ стѣни. Въ истинискитѣ тѣзи ципи имаше голѣмо множество милиарии (просени) туберкули. Въ долната частъ на дѣсенія бѣлъ дробъ се намѣри една обширна каверна пълна съ гной, която съобщаваше съ плевренната куфна.

7) 24 Декемврий 1887 г. Вскритие трупа на Радица Е. 30 годишна.

Вскритието е направено отъ Д-ръ Головина. Болната е имала 3 дѣца; тя е дебела, съ силно тѣлосложение. Имала е настоящи епилептични припадѣци, стояла е въ болницата почти три години. Въ началото припадѣцитѣ идвали много на рѣдко, но на послѣдне врѣме тѣ станали много чести и болната па-

даше до три дни въ коматозно състояние. При вскритието труна бѣше толкова замръзналъ отъ голѣмия студъ, щото се отвори само черепъ. Намѣри се една силна инеремия както въ мозъчните ципи тъй и въ самото мозъчно вещество. Въ вентрикулитѣ жидкостъ нѣмаше. Никакви други макроскопически повреждения не можиха да се констатирайтъ.

8) 3 Априлий 1888 г. Вскритие труна на умоповредения Цвѣтко П. 14 годишенъ, епилептиченъ, постѣпилъ въ болницата на 27 Ноемврий 1886 г. По свѣденіята, той още отъ дѣтство (на 4 год. възраст) наченалъ да има припадѣци, за които не е добръ обяснено какъвъ характеръ сѣ имали.

Колкото напредвалъ на възраст, припадѣцитѣ ставали по характерически и по чести. Въ началото у него не се забѣлявало умоповреждане не с ходилъ на училище. На послѣдне време захванало да прави малки пакости, за което и го испратили въ болницата. — Прѣзъ всичкото си пребиване въ болницата тъй бѣше миренъ, кроткъ и безвреденъ. Той имаше срѣденъ ръстъ, доста силно тѣлосложение. Умрѣлъ е въ единъ припадѣкъ, тъй щото при вскритието се намѣриха рѣцетѣ и браката му въ контрактирано положение.

При отваряннето на черепа истече малко серозна жидкостъ. Диплое бѣше доста инеремиянъ. При изваждането на мозъка се намѣри въ аракноидалната кухина още около една унция жидкостъ.

Dura-mater къмъ фронта бѣше инеремияна и задебеляла, особено въ лѣвата страна тя бѣше повече дебела. Шатричката на малкия мозък тоже се намѣри инеремияна и въздебелена. Dura-mater бѣше силно срастната въ сутурата между двата наплетала, така щото не можеше да се отдѣли до гдѣто не се скъса. Мозъка тегли 1190 грамма; повърхностно инеремиянъ, повече въ фронталнитѣ и окципиталнитѣ лобуси. Сжщата инеремия се забѣлява и въ основата. Венитъ на Pons Varoli се намѣриха значително расширени. Двата фронтални лобуси къмъ corpus callosum бѣха сѣчени помежду си и неможеха да се отдѣлятъ догдѣто не се разрѣзаха. Срастнатото мѣсто обемаше една повърхностъ отъ 5 до 6 квадратни сантиметра. Аракноидалната повърхностно изгѣжда бѣлизникова, особено въ фронталнитѣ крѣглости, тя не се отдѣлява отъ мозъка, твърдъ дебела и се кѣса заедно съ мозъчното вещество. — Веществото на мозъка повърхностно бѣше доста омѣкнало, инеремия не се забѣляваше. Лѣвия мозъкъ бѣше омѣк-

налъ. Въ желудацитъ се намѣри серозна жидкостъ. Аракноидата на малкия мозъкъ не бѣше толкова задебеляла и до толкова бѣлезникава, но се отдѣляше мѣчно и се кѣсаше. Малкия мозъкъ сѣщо бѣше мекъ, много нперемيرانъ, представляваше еморагически точки, особено въ лѣвия. Pons Varoli бѣше силно нперемيرانъ, въ разрѣза изглѣжда червеникавъ съ поголѣми еморагически точки. — Нперемията и еморагическитѣ точки бѣха особено по-много въ продълговатия мозъкъ. Заключение: Вѣроятно излиза че Цвѣтко П. въ дѣтството се е болѣлъ отъ meningitis, послѣдвана отъ Pachu meningitis et periencephalitis, вслѣдствие на което е станало Ramolitio et oedema. Той е умрѣлъ отъ силния припадѣкъ, който причинилъ капиларно кръвоизлияние въ малкия мозъкъ, въ Pons Varoli и особено въ medula oblongata.

9) 2 Май 1888 г. Вскритие трупа на Роза Б. 22 годишна. Вскритието направено отъ Д-ра Иванова и Пападопуло. Тя е имала епилептични припадѣци отъ 10 години насамъ, нъ въ сѣмнето врѣме е била и сифилитична. Въ началото припадѣцитѣ идвали по 1 и 2 пѣти въ мѣсець, нъ въ послѣдне врѣме тѣ ставали по-чести. При постѣпването си въ болницата болната бѣше въ несвѣстно положение, лѣвата страна на лицето парализирана, а припадѣцитѣ се слѣдваха непрекъснато. При вскритието мозъчинитѣ кожици не представляваха нищо особено; приизважданieto на мозъка набрасе въ черепа около 100 грамма кръвна жидкостъ. Веществото на мозъка силно нперемирано. — Въ дѣсната емисфера къмъ повърхността на мозъка, прѣдъ Роландовата сцисура се намѣри една гомма на величина колкото единъ голѣмъ лѣшникъ, въ срѣдата омекнала. Въ вентрикулитѣ имаше малко серозна жидкостъ. Thalami optici силно нперемирани; лѣвата половина на малкий мозъкъ повече нперемирана отъ колкото дѣсната.

Въ заключение излиза че тя е била сифилитична, по тѣй като неможе да се опрѣдѣли врѣмето на заразяването ѝ отъ тая болѣсть то неможе да се каже положително да ли сифилиса има свѣрска съ епилепсията и да ли гоммата не играе важна роль въ това отношение.

И тѣй отъ горѣописанитѣ вскрития се види че отъ 9-тѣхъ случаи въ шестѣхъ се намѣриха значителни макроскопически повреждения и може да се утвърди че тия повреждения сѣ предшествували и приготвили почва на епилептичните припадѣци.

Д-ръ Йордановъ забѣлѣжава че инанството може да бѣде причина на епилепсията. Той е видѣлъ единъ такъвъ случай.

Относително лѣкуванieto на епилепсията съ *kalí bromatum* той забѣлѣжилъ че дѣйствително припадѣцитѣ се разрѣдивали. Въ една мома, която той лѣкувалъ въ Шуменъ въ продължение на една цѣла година и постоянно съ *kalí bromatum* той забѣлѣжилъ че припадѣцитѣ, които отпървомъ били доста чести, се толкова разрѣдили щото начедали да се явяватъ еднажъ на шестѣхъ мѣсеца. Колкото до поврежденията намѣрени при вскритията той казва че не е злѣ въ всичкитѣ случаи да се забѣлѣжава точно и мѣстото гдѣто тѣ се намиратъ.

Д-ръ Пюскюллневъ казва че въ лудницата се лѣкуватъ епилептични по цѣли години, но до сега нѣма още ни единъ случай на излѣкувание.

Д-ръ Севвовъ пита да ли у тѣзи епилептични въ които се намѣрили материални повреждениа въ мозѣка епилепсията не е датираа отъ по-рано и да ли припадѣцитѣ не сѣ причина на тѣзи повреждениа?

Д-ритѣ Пюскюллневъ и Юрдановъ сѣ на мнѣние че епилепсията е послѣдствена на поврежденията; тѣ обаче считатъ, че постоянното повреждение въ епилепсията е преремията въ булба. —

Д-ръ Ивановъ забѣлѣжава че въ статистиката, която Д-ръ Пюскюллневъ изложи, травматизма фигурира като причина на епилепсията. Това му напомнюва едно съобщение на Д-ра Quinquand, което е направилъ миналата година въ Парижкото Биологическо общество. Quinquand е написалъ удари по главата на разни животни, особено на Индийски свинчета и на кучета и въ нѣкои отъ тѣхъ е забѣлѣжилъ отпослѣ да се развила епилепсия. Той даже е запиталъ да ли епилепсията на много дѣца не се дължи единствено на биеието по главата на тѣзи дѣца отъ страна на немилостивитѣ имъ родители, пастойници и др. —

Д-ръ Юрдановъ казва че е забѣлѣжилъ настоящи епилептични припадѣци въ едно коте. Майка му на това коте си играаа съ него и твърдѣ много го подхвъргала; то падало отъ доста голѣми височини. Д-ръ Юрдановъ мисли че всичкитѣ тѣзи падания сѣ били причина да се развие въ котето епилепсия. —

Д-ръ Пюскюллневъ казва че забѣлѣжилъ епилепсия въ едно свое куче. То е станало епилептично вслѣдствие на единъ

силенъ ударъ по главата. Припадъцитѣ идвали особено когато кучето се уморявало.

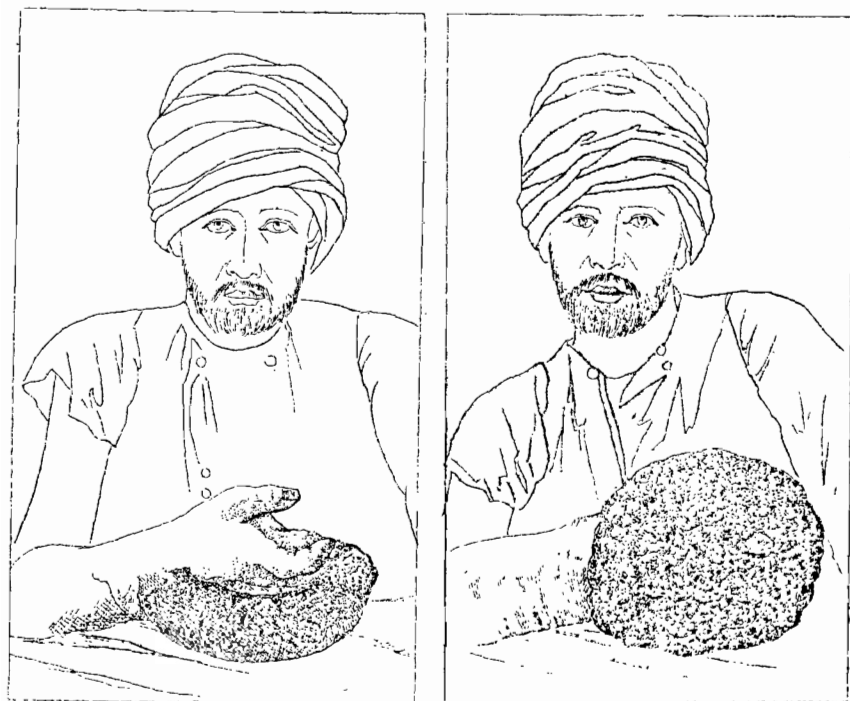
Д-ръ Ивановъ прочете слѣдующето наблюдение :

На 23 Мартъ тек. 1888 год. постъпи на лѣчение въ Вари. I. кл. Обр. боляща Ахмедъ М. 36-годишенъ, турчинъ, изъ с. Шехинджий, Добричка Околия. *Историята* на болѣстѣта му е слѣдующата: Прѣди 4 $\frac{1}{2}$ години безъ никаква явна причина му се появила мѣжду послѣднитѣ 2 прѣста на дѣсната рѣка една малка подутостъ, колкото едно бобоно зърно; тѣзи подутостъ постепенно растяла и въ течению на 2 год. станала колкото едно паче яйце. Тогава кожата върху подутостѣта се пукнала и на него мѣсто се появило червено мѣсо, а самата подутостъ наченала да расте по бърже. Извата сѣщо наченала да се разширява и отъ нея почнало да тече една лигава жидкостъ.

Преди 8 мѣсеца се появила друга една подутостъ въ вънкашната страна на дѣсното предплъчие. Болния е осѣщаль твърдѣ слаби болки въ тѣзи подутости. Относително наслѣдственностѣта болния ни даде слѣдующитѣ свѣденія: Баща му умрѣль прѣди 8 год. отъ неизвѣстна нѣму болѣсть, той билъ страдалъ отъ нѣкоя очна болѣсть и напоследъкъ билъ съвършено ослѣпаль. Никакви подутости не е ималь. — Майката на болния умрѣла прѣди 1 година отъ неизвѣстна болѣсть. Болния има 5 братя и 3 сестри, всички здрави.

Настоящето положение: Дѣсната рѣка е обзета отъ една много голѣма подутостъ, колкото главата на болниятъ, даже ако не и повече, спорѣдъ както се вижда отъ портрета му.

Тѣзи подутостъ въ задната частъ е обширно изязвена и на мѣсти повърхностно сфацелирана. Отъ нѣкои мѣста на извата тече лигава жидкостъ, а гной нѣма. Подутостѣта е мѣка и въ едни мѣста се осѣща флукуация. — Малкия пръстъ е съвършено изчезналь въ подутостѣта, а срѣднитѣ три прѣста отчасти сѣ обзети отъ нея. Въ вънкашната страна на дѣсното предплъчие има друга подутостъ, доста голѣма, мѣка почти флукуентна. Кожата която я покрива е нормална, неприрастнала къмъ подутостѣта, подъ нея се виждатъ расширени вени. Подъ мишницата нѣма подути жлъзди. Болния е слабъ и малко кахектиченъ. Температурата му въ първитѣ дни на лѣчението се въртеше между 37.5 и 39°. Болния явно слабѣе отъ день на день и изгубва апетита. — Той съзнава че освѣтъ операция другъ способъ на излѣчение нѣма, понеже много срѣдства е опитваль и самъ настоява да му се отрѣже рѣката.

Операция: На 30 Мартъ 1888 год. слѣдъ като хлороформизирахме болия направихме ампутация по срѣдата на дѣсната мишица (brachium) по циркулярната метода. Превързахме кръвоноснитѣ съдове и зашихме кожата съ кетгутъ (тетевн); въ двата края на раната турихме дренажни трѣбички, посипахме подоформъ и приложихме карболова превързка. Операцията се извърши въ твърдѣ кратко врѣме, безъ никаква случайност; кръвъ се изгуби съвършено малко.

Лѣчение: Въ слѣдующитѣ дни болия се чувствуваше добрѣ; начена да яде и да спи добрѣ. — Температурата му се въртеше между 36.5 и 37.5. Превързката се промѣни на 31 Мартъ, на 4 и 8 Априлий.

На 4-й Априлий раната бѣше зарастнала първично; извадихме дренажитѣ трѣбички и половина отъ шевоветѣ. На 8

Априлий извадихме и другитѣ шевове. Раната е съвсѣмъ за-
раствала. — На 15 Априлий чловѣка излѣзе изъ болницата
оздравѣлъ и общото му състояние поправено.

Изслѣдование на подутоститѣ: При разрѣзване поду-
тостъта на предплъчнето се оказа че обема подкожний слой,
апоневрозата и се простира между мускулитѣ. Тя е съставена
отъ фиброзно рѣдко ткаие въ видъ на мрѣжа и напълнена съ
бистра но гѣста жидкость като яиченъ бѣлтѣкъ. Тя сѣмъ точи
като лиги. Подутостъта на рѣката има сжщия съставъ, съ-
държа сжщата жидкость. Кѣмъ кожата ткаието е по сжстено
но не много твърдо; на вѣтрѣ е мѣко и напълнено съ жид-
кость. Малкия прѣстъ е съвършено исчзналъ, а метакарпиева
му се е преобърналъ въ хрущелъ, който лесно се реже съ
ножче и не е задебелѣлъ. Фалангитѣ на прѣстенния (IV-й) прѣстъ
сѣмъ омѣкнали но не сѣмъ преобърнати въ хрущелъ; ножчето влиза
въ тѣхъ до извѣстна дълбочина. Микроскопическото изслѣдва-
ние ни показа, че подутостъта е съставена отъ тѣмко фиброзно
ткаие, което образува едни доста обширни ареоли, напълнени
съ бистра жидкость въ която се намиратъ целули отъ разни
величини и форми, едни голѣми полнедрнически, неправилни;
други малки и възкрѣгли; всичкитѣ иматъ нуклеи. — По-
малкитѣ целули повече се боядисватъ съ пикрокарминатенъ
амониакъ.

Заклучение: По хода на болѣстьта, по раното изизвяване
на подутостъта; по лошото влияние което е имала върху об-
щото състояние на болния и пр. диагностикирахме единъ кан-
церъ, и канцеръ именно коллоиденъ, понеже съдържа коллоидна
жидкость. Този видъ канцеръ обикновенно се срѣща въ въ-
трѣшнитѣ, висцерални органи, гдѣто има серозни кожици; по-
тукъ на рѣката сжщо имаме подобна серозна кожаца, тя е
торбичката, която обкрѣжава сухитѣ лиги. Възможно е щото
подутостъта да е зела своето начало отъ тѣзи кожаца.

Д-ръ Христовъ представи едно малко кокалче. Единъ че-
ловѣкъ му далъ 2 такива кокалчета, които намѣрилъ въ ис-
пражненията на 8-мѣсечното си дѣте, което страдало отъ
диарея. Това кокалче прилича на зѣбъ отъ малко агне. — Въ-
роятнo дѣтетo случайно ги е глѣтнало.